

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU NEUŽTIKRINANT TEISĖS NAUDOTIS DAUGIABUČIO NAMO LIFTU TYRIMO

2022 m. rugpjūčio 5 d. Nr. (22)SN-80)SP-51
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) gautas pareiškėjų (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Pareiškėjai) skundas, kuriame Pareiškėjai rašė, jog yra sutuoktiniai ir buto (*duomenys neskelbtini*), bendrasavininkai, minėtame bute gyvena nuo 2000 metų. Pareiškėjai nurodė, jog „dėl įvairių ligų bei amžiaus (80 m.) pablogėjus sveikatai, iškilo būtinybė naudotis liftu, esančiu nurodytame name“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta). Pareiškėjų butas yra antrame namo aukšte, ir liftas šiame aukšte nestoja. Pareiškėjų teigimu, „kopti laiptais su nešuliais, maisto produktais yra mums labai sunku, ir tai dar labiau blogina sveikatos būklę bei gyvenimo kokybę“.

Pareiškėjai nurodė, jog liftas yra namo bendrojo naudojimo objektas, skirtas naudoti visiems namo gyventojams, tačiau šiuo metu lifto kabina antrame namo aukšte neatsidaro ir liftu Pareiškėjai negali naudotis.

Pareiškėjai teigė, jog moka mokesčius už lifto techninę priežiūrą, remontą, apmoka namo administratoriaus teikiamas sąskaitas už lifto priežiūrą.

Pareiškėjų teigimu, jie yra diskriminuojami kitų namo gyventojų atžvilgiu, nes jiems yra apribota galimybė naudotis liftu. Prašė išnagrinėti jų skundą bei priimti sprendimą pagal Tarnybos kompetenciją.

Pareiškėjai pateikė susirašinėjimą su UAB „Verkių būstas“, kitus dokumentus, kuriuose fiksuota, jog daugiabučio namo bendrasavininkų dauguma 2022 m. balandžio – gegužės mėn. nepritarė lifto stojimui antrame namo aukšte. Pareiškėjai pateikė UAB „Verkių būstas“ užsakytos lifto defektinio apžiūros akto remonto kopiją, reikalingo lifto stojimui antrame aukšte užtikrinti sąmatos

kopiją, kurioje nurodyta bendra remonto darbų sąmata – 793, 51 eurai. Pareiškėjai pateikė 2022 m. gegužės 13 d. UAB „Verkių būstas“ kreipimosi į BĮ „Vilniaus miesto socialinės paramos centras“ kopiją bei minėtos įstaigos 2022 m. gegužės 18 d. atsakymą, kuriame nurodoma, jog lifto pajungimo į antrą aukštą darbų poreikis nėra numatytas kaip galimas atlikti pagal būsto pritaikymo asmenims su negalia programą pagal teisės aktų nuostatas¹.

Lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė (toliau – Lygių galimybių kontrolierė) 2022 m. liepos 13 d. raštu Nr. 22(SN)-80)S-316 kreipėsi į Pareiškėjos gyvenamojo namo administratorių UAB „Verkių būstas“ (toliau – Bendrovė), prašydama pateikti informaciją bei atsakyti į klausimus:

1. „Ar galite patvirtinti, jog namo, esančio (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Namas), antrojo aukšto gyventojai negali naudotis liftu (jis nestoja šiame aukšte)?
2. Dėl kokių priežasčių buvo atsisakyta užtikrinti lifto sustojimą Pareiškėjų gyvenamoje laiptinėje antrame Namu aukšte? Kokiais teisės aktais remiantis?
3. Ar Pareiškėjams dėl jų turimų judėjimo sunkumų Namu patalpos yra pritaikytos, kad jie galėtų patekti į Namą, jo antrąjį aukštą ir judėti šiose patalpose?
4. Kokių veiksmų UAB „Verkių būstas“ ketina imtis, siekdamas užtikrinti Pareiškėjų teisę naudotis Namu liftu?“

Taip pat prašyta pateikti kitą svarbią informaciją, susijusią su tyrimui reikšmingomis aplinkybėmis.

2022 m. liepos 13 d. raštu Nr. (22)SN-80)S-317 kreiptasi į Vilniaus miesto savivaldybę (toliau vadinama ir Savivaldybe) bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją (toliau vadinama ir Ministerija), prašant informuoti, koku būdu Pareiškėjai, turintys judėjimo sunkumų, galėtų naudotis liftu Name, kai likę Namu butų savininkai nesutinka, kad liftas stotų Namu antrame aukšte, o UAB „Verkių būstas“ atsisako atlikti lifto stojimo užtikrinimo darbus be šio sutikimo; kokie teisės aktai tai numato; ar Vilniaus miesto savivaldybė bei Aplinkos ministerija ėmėsi ar ketina imtis konkrečių veiksmų, siekiant užtikrinti judėjimo negalią turinčių daugiabučių namų gyventojų galimybes naudotis liftais pirmuose ar antruose daugiabučių namų aukštuose.

¹ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. A1-103 „Dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo patvirtinimo“

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Aplinkos ministerija 2022 m. liepos 20 d. rašte pateikė informaciją, kad pagal Aplinkos ministerijos nuostatus² Ministerija formuoja valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, o įstatymų nustatytais atvejais – ją įgyvendina aplinkos ministrui pavestose valdymo srityse. Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai, Aplinkos ministerijos nuostatai nesuteikia teisės Aplinkos ministerijai oficialiai aiškinti įstatymų, kitų teisės aktų nuostatas, jų taikymą, nagrinėti konkrečias situacijas, daryti šių situacijų vertinamojo pobūdžio išvadas, todėl pagal kompetenciją pateikia nuomonę, kuri nelaikytina oficialiu teisės aiškinimu ir neturi privalomos galios asmenims, institucijoms ar sprendžiant ginčą teisme.

Civilinio kodekso 4.82 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendrojo naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė-techninė ir kitokia įranga. Pagal šio straipsnio 3 dalį butų ir kitų patalpų savininkai privalo proporcingai savo daliai apmokėti išlaidas namui (statiniui) išlaikyti ir išsaugoti, įstatymuose nustatyta tvarka mokėti mokesčius, rinkliavas ir kitas įmokas. Šio straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad buto ir kitų patalpų savininkui priklausanti bendrosios dalinės nuosavybės dalis yra lygi jam nuosavybės teise priklausančių patalpų naudingojo ploto ir gyvenamojo namo naudingojo ploto santykiui.

Daugiabučių namų liftai – inžineriniai potencialiai pavojingi įrenginiai, pagal pastato bendrojo naudojimo objektų sąvoką, apibrėžtą Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 2 straipsnio 15 dalies 2 punkte, priskiriami bendrosioms pastato inžinerinėms sistemoms ir skirti užtikrinti efektyvų daugiabučių namų įvairaus amžiaus skirtingų poreikių ir skirtingų fizinių galių gyventojų naudojimąsi nuosavu būstu. Butų ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) turi teisę naudotis gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektais pagal jų funkcinę paskirtį, nepažeisdamas kitų patalpų savininkų (naudotojų) teisių ir teisėtų interesų³.

² Aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 „Dėl Aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 1 punktas.

³ Civilinio kodekso 4.83 straipsnio 1 dalis.

Ministerijos rašte nurodoma, jog „atsižvelgdami į šias nuostatas manome, kad bent vieno buto savininkui raštu prašant, namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas turėtų organizuoti lifto pritaikymo juo naudotis ir antrojo aukšto gyventojams darbus, kurių išlaidas proporcingai savo daliai apmokėtų namo butų savininkai“.

Ministerijos rašte pažymima, kad pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nuostatas reikalavimai dėl neįgaliesiems fiziškai tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse įgyvendinami atliekant, be kita ko, statinių projektavimą, būsto ir jo aplinkos pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams⁴. Minėtame įstatyme nustatyta, kad „už objektų pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams atsako savivaldybių institucijos ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytų objektų savininkai bei naudotojai. Sprendimą pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams priima butų ir kitų patalpų savininkai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Jeigu butų ir kitų patalpų savininkų susirinkime priimamas sprendimas nepritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, sprendimą, ar pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, priima savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi buto ir kitų patalpų savininko prašymą dėl būsto pritaikymo neįgaliajam, vadovaudamasi socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarka. Sprendimą pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, priėmusi savivaldybės vykdomoji institucija užtikrina, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymas neįgaliųjų specialiesiems poreikiams turi būti atliktas nesumažinant kitų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų nekilnojamojo turto vertės. Už daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, atsako savivaldybės vykdomoji institucija⁵“.

Ministerijos rašte informuojama, kad bendrojo naudojimo objektų administratoriaus (toliau – administratorius), paskirto Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka, veiklą administruojant bendrojo naudojimo objektus, reglamentuoja daugiabučio namo bendrojo

⁴ Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 11 straipsnis.

⁵ Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 11 str. 3 d.

naudojimo objektų administravimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 603 „Dėl daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai). Pagal nuostatų 3 p. „pagrindinis administratoriaus uždavinys – administruoti namo bendrojo naudojimo objektus – užtikrinti jų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus (toliau – privalomieji reikalavimai), įgyvendinti namo butų ir kitų patalpų savininkų (toliau – patalpų savininkai) su bendrąja nuosavybe susijusius sprendimus ir pavedimus, priimtus Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka, jiems atstovaujant“. Atkreiptinas dėmesys, kad administratorius, be kita ko, privalo Nuostatuose nurodytas funkcijas ir pareigas atlikti apdairiai, sąžiningai ir tik naudos gavėjų interesais.⁶

Atkreipiamas dėmesys, kad Savivaldybei nustatyta funkcija pagal Civilinio kodekso 4.83 straipsnio 3 dalies, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punkto, aplinkos ministro 2014 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. D1-612 patvirtintų Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių nuostatas vykdyti valdytojo veiklos priežiūrą ir kontrolę, pagal Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio nuostatas bausti jį už nustatytų funkcijų nevykdymą ar netinkamą vykdymą.

Bendrovės 2022 m. liepos 26 d. rašte nurodoma, jog pagal Civilinio kodekso 4.82 straipsnio 1 dalį, butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendrojo naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė-techninė ir kitokia įranga. Detaliau bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančios objektai išvardyti Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme, kurio 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad šis įstatymas taip pat nustato daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų, kurie nereiškė valios dėl bendrijų steigimo, teises ir pareigas, susijusias su bendrosios dalinės nuosavybės valdymu, naudojimu ir priežiūra ir jų įgyvendinimo tvarka. Pagal šio įstatymo 2 straipsnio 15 punkto 2 papunktį, liftai yra priskiriami prie bendrosios pastato inžinerinės sistemos ir yra pastato bendrojo naudojimo objektas. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. D1-859 patvirtintų Daugiabučio gyvenamojo namo ar kitos paskirties

⁶ Nuostatų 7.1 papunktis.

pastato (pastatų) bendrojo naudojimo objektų aprašo tipinės (pavyzdinės) formos II dalies 11 punkte nurodyta, kad liftas yra daugiabučio namo bendroji pastato inžinerinė Sistema. Tokiu būdu Namų lifto savininkai, yra šio Namų butų ir kitų patalpų savininkai, įskaitant Pareiškėjus. Pareiškėjai gyvena šio Namų antrame aukšte.

Bendrovė Namų bendrojo naudojimo administratore buvo paskirta 2018-03-07 Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-956/18(2.11E-TD2). Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatai (Nuostatai), patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015—8—5 nutarimu Nr. 831 reglamentuoja bendrojo naudojimo objektų administratoriaus, paskirto Civilinio kodekso 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka, veiklą, administruojant bendrojo naudojimo objektus. Nuostatų 4.3 punkte numatyta, kad administratorius, vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų, jų inžinerinių sistemų naudojimą ir priežiūrą, organizuoja namo techninę priežiūrą. Nuostatų 3 punktu namo administratorius įpareigojamas įgyvendinti namų butų ir kitų patalpų savininkų su bendrąja nuosavybe susijusius sprendimus ir pavedimus, priimtus CK 4.85 straipsnyje, jiems atstovaujant.

Bendrovė, ją paskyrus Namų administratore, perėmė iš buvusio Namų administratoriaus UAB „Namų priežiūros centras“ Namų bendrojo naudojimo objektus, taip pat ir Namų liftą. Šis liftas, kaip nurodyta anksčiau, yra Namų butų savininkų nuosavybė, o UAB „Verkių būstas“ yra pagal teisės aktus šio lifto valdytojas.

Pagal Civilinio kodekso 4.85 straipsnio 1 dalį sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir disponavimo jais klausimų priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma.

Pareiškėjas Kazys Serbenta buvo išrinktas Namų įgaliotiniu (patalpų savininkų atstovu) ir atstovavo jį išrinkusių namų butų savininkų interesams. Pareiškėjo, kaip Namų įgaliotinio, 2018-02-16 rašte Nr. 18/P-01 „Dėl lifto paslaugos sutarčių sudarymo“ buvusiam Namų bendrojo naudojimo objektų administratoriui UAB „Namų priežiūros centras“ nurodoma, jog „liftas nereikalingas ir šios paslaugos nereikia butų, esančių 0, 1, 2 aukštuose, savininkams“, t. y. Pareiškėjai liftu nesinaudos. Tokiu būdu buvo išreikšta Namų gyventojų priimta daugumos valia, kad liftu naudosis tik Namų aukštesnių aukštų butų savininkai, o Namų 1 ir 2 aukšto savininkai liftu nesinaudos ir šios teikiamos Namų gyventojams paslaugos jie atsisako. Tokiu atveju pagal Nuostatų 8.4 punktą, jie namų pirmojo ir antrojo aukšto patalpų savininkai, patekdami į savo patalpas, liftu nesinaudoja, jiems

neskaičiuojamas mokėjimas už lifto elektros energiją. Pažymima, kad pagal teisės aktus sutartys su butų ir kitų patalpų savininkais dėl lifto naudojimo ir apmokėjimo nesudaromos.

Bendrovei buvę Namų administratoriai nėra perdavę Namų savininkų priimtų sprendimų dėl Namų lifto naudojimo, dėl ko „Bendrovė negali nurodyti, ar liftu Pareiškėjai, kaip ir kiti Namų 1 ir 2 aukštų butų savininkai, nesinaudojo dėl to, kad buvo priimtas toks Namų butų savininkų sprendimas dėl lifto įrengimo Name, ir dėl to buvo atitinkamai sureguliuotas lifto sustojimas atitinkamuose auštuose, ar toks jų sprendimas buvo priimtas vėliau“.

Bendrovė nurodė, kad suteikia teisę visiems namo gyventojams (naudotojams) nepriklausomai nuo jų lyties, amžiaus, sveikatos būklės naudotis Namų liftu ir nei vienas asmuo, gyvenantis Name, nėra diskriminuojamas bet kuria diskriminacijos forma. Tačiau namo administratorius pagal Civilinio kodekso 4.85 straipsnį privalo įgyvendinti jų priimtą sprendimą dėl naudojimosi liftu. Šiuo atveju Namų 1, 2 aukštų gyventojai savo valia nesinaudojo liftu ir dėl to nebuvo diskriminuojami jokia forma.

Bendrovė nurodė negavusi jokių duomenų iš Pareiškėjų apie tai, kad jiems yra nustatytas neįgalumas ar judėjimo sutrikimai. Pareiškėjai gyvena bute, esančiame Namų antrame aukšte. Visiems namų butų savininkams (naudotojams) yra sudarytos vienodos sąlygos patekti į Namą ir naudotis namo bendrojo naudojimo objektais, ir dėl to nė vienas iš jų nėra diskriminuojamas jokia forma. Šio Namų bendrojo naudojimo objektai ir butai priklauso nuosavybės teise Namų butų savininkams. Pagal Civilinio kodekso 4.83 straipsnio 3 dalį butų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitais tvarkyti. Namų butų savininkai nėra priėmę sprendimo dėl Namų bendrojo naudojimo objektų pritaikymo kokiems nors specifiniams gyventojų poreikiams. Butus, esančius Name, pritaikyti savo poreikiams gali tik šių butų savininkai, dėl to Bendrovė negali atsakyti, ar Pareiškėjų butas yra pritaikytas jų judėjimo poreikiams.

Šiuo metu liftas sustoja Namų antrame aukšte, ir antrojo aukšto gyventojai, taip pat ir Pareiškėjai, gali naudotis liftu.

Bendrovė yra gavusi Pareiškėjų prašymą dėl to, kad liftas sustotų Namų antrame aukšte, sprendama šį klausimą, atliko daug organizacinių veiksmus: užsakė iš lifto prižiūrėtojo UAB „Baltijos liftai“ sustojimo antrame aukšte įrengimo sąmatą (sąmatinė vertė 793,51 eurais, įskaičiuojant PVM), organizavo patalpų savininkų balsavimą raštu (jų sprendimas įrengti papildomą sustojimą nepriimtas),

ieškodama finansinių galimybių, kreipėsi į BJ „Vilniaus miesto socialinės paramos centras“ (gautas atsakymas, kad tokie darbia jų kompetencijai nepriskiriami), kreipėsi konsultacijos į Savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyrių (Skyrių), įvertino iš jų gautą Aplinkos ministerijos nuomonę, tačiau teisinio pagrindo organizuoti darbus ir paskirstyti išlaidas namo butų savininkams proporcingai jų daliai nerado bei 2022-06-07 raštu Nr. S-06-07-01 kreipėsi į pakartotinai į Skyrių. Gavusi atsakymą, organizavo sustojimo Namo antrame aukšte darbus.

Savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyrius (toliau – Skyrius), 2022 m. liepos 28 d. raštu atsakydamas į Lygių galimybių kontrolierės raštą, adresuotą Tarnybai bei Pareiškėjams, pažymėjo, kad Namo bendrojo naudojimo objektų administratoriumi Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-27 įsakymu Nr. 30-956/18(2.1.1E-TD2) yra paskirta UAB „Verkių būstas“.

Dėl lifto stojimo daugiabučio namo 2 aukšte įjungimo tvarkos Skyrius teikė nuomonę Kontrolierei 2022-07-01 raštu Nr. A51-94038/22(3.3.2.26E-BŪS). Bendrovė pateikė Skyriui savo 2022-07-26 rašto Nr. S-07-26-02 adresuoto Kontrolierei kopiją, kuriuo informuoja, kad „<...> Šiuo metu liftas sustoja Namo antrame aukšte, ir antrojo aukšto gyventojai, tame tarpe, ir Pareiškėjai, gali naudotis liftu. <...>“, dėl to laikytina, kad Pareiškėjų skundo klausimas yra išspręstas ir papildomų įpareigojimų Bendrovei Skyrius neteiks. Pareiškėjams Savivaldybės rašte paaiškinama, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019-02-19 įsakymu Nr. A1-103 „Dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo patvirtinimo“, Vilniaus miesto savivaldybės Klientų aptarnavimo centre (Konstitucijos pr. 3, Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro 4 informaciniame langelyje (tel. (8 5) 231 0527, 8 646 98418, el. p. martynas.zebuolis@spcentras.lt) priimami prašymai dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems asmenims. Išsamesnę informaciją galima rasti internetinėje svetainėje www.vilnius.lt, skiltyje „Paslaugos“ → „Socialinės paslaugos“ → „Būsto pritaikymas neįgaliesiems“.

Savivaldybės minimame 2022-07-01 rašte Nr. A51-94038/22(3.3.2.26E-BŪS) nurodoma jog „Savivaldybės administracija nėra įgaliota aiškinti įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų nuostatų, todėl teikiami paaiškinimai negali būti laikomi oficialiu teisės aktų išaiškinimu“. <...>

„Vyriausybės 2001-05-23 nutarimu Nr. 603 patvirtintų Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų (toliau – Nuostatai) 8.4 papunktyje nurodyta, kad „administratorius proporcingai patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės daliai kas mėnesį

apskaičiuoja mokėjimus ir įmokas už lifto naudojimą ir priežiūrą – pagal lifto priežiūros pirkimo sutartyje nustatytą lifto priežiūros kainą ir sunaudotos elektros energijos kiekį, kuris nustatomas pagal lifto elektros energijos apskaitos prietaiso rodmenis; jeigu namo pirmojo ar antrojo aukšto patalpų savininkai (naudotojai), patekdami į savo patalpas, liftu nesinaudoja, jiems neskaičiuojamas mokėjimas už lifto elektros energiją“.

Pasisakydamas dėl Bendrovės pateikto išaiškinimo, kad „lifto pajungimui“ Namu antrame aukšte reikalingas Namu laiptinės daugumos patalpų savininkų pritarimas, Skyrius informavo, kad „Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija), kuri formuoja valstybės politiką būsto srityje, paaiškino, kad „<...> Pagal Civilinio kodekso, Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo nuostatas daugiabučio namo liftai yra šio namo bendrojo naudojimo objektai, bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausantys namo butų ir kitų patalpų savininkams, kurie proporcingai savo daliai privalo apmokėti liftų išlaikymo ir išsaugojimo išlaidas. Butų ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) turi teisę naudotis gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektais pagal jų funkcinę paskirtį, nepažeisdamas kitų patalpų savininkų (naudotojų) teisių ir teisėtų interesų. <...> Atsižvelgdami į šias nuostatas manome, kad bent vieno buto savininkui raštu prašant, namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas turėtų organizuoti lifto pritaikymo juo naudotis ir antrojo aukšto gyventojams darbus, kurių išlaidas proporcingai savo daliai apmokėtų namo butų savininkai. <...>.“

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 punkte įtvirtinta nuostata, kad, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija), kurios dalyvė yra Lietuva, 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, užtikrina, kad prieš įstatymą visi asmenys lygūs ir lygūs pagal įstatymą, taip pat turi teisę į lygiavertę įstatymo apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymo teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo. Valstybės, šios Konvencijos šalys, draudžia bet kokį diskriminavimą dėl neįgalumo ir garantuoja neįgaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo diskriminavimo dėl bet kokios priežasties (Konvencijos 5 straipsnio 2 dalis).

Konvencijos 9 straipsnyje „Prieinamumas“ įtvirtinta pareiga valstybėms, šios Konvencijos šalims, siekti, kad neįgalieji galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imtis atitinkamų priemonių, užtikrinant neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Šios priemonės, kurios apima prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymą ir pašalinimą, *inter alia* taikomos: pastatams, keliams, transporto priemonėms ir kitokiems vidaus ir lauko objektams, įskaitant mokyklas, būstą, medicinos įstaigas ir darbo vietas; informacijos, ryšių ir kitokiems tarnyboms, įskaitant elektronines ir avarines tarnybas. Pagal 9 straipsnio 2 dalies nuostatas, valstybės, šios Konvencijos šalys, įpareigojamos imtis atitinkamų priemonių, siekiant rengti ir skleisti visuomenei prieinamų objektų ar jai teikiamų paslaugų prieinamumo būtiniausius standartus ir gaires bei kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami; suteikti galimybę pasinaudoti įvairių pagalbininkų ir tarpininkų paslaugomis, įskaitant gidus, skaitovus ir profesionalius gestų kalbos vertėjus, kad būtų sudarytos sąlygos patekti į pastatus ir kitus visuomenei prieinamus objektus; skatinti kitokias atitinkamas pagalbos ir paramos neįgaliesiems formas, kad jiems būtų užtikrinta galimybė gauti informaciją.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komitetas 2014 m. gegužės 22 d. Konvencijos 9 straipsnio „Prieinamumas“ Bendrojoje pastaboje Nr. 2 (toliau – Pastaba) nurodė, jog prieinamumas yra neįgaliųjų gyvenimo savarankiškai ir visapusiško bei lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime prielaida. Be fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumo neįgalieji neturės lygių galimybių dalyvauti savo visuomenės gyvenime (Pastabos 1 str.)

Svarbu, kad prieinamumo klausimas būtų sprendžiamas visais aspektais, apimant fizinę aplinką, transportą, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas. Subjektų, valdančių pastatus, transporto

infrastruktūrą, transporto priemones, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas, juridinio asmens statusas ir viešasis ar privatus pobūdis nebeakcentuojami. Visuomenei tiekiamos prekės, produktai ir teikiamos paslaugos turi būti prieinamos visiems, neatsižvelgiant į tai, ar juos / jas valdo ir (arba) tiekia / teikia valstybės institucija ar privati įmonė. Neįgalieji turėtų turėti vienodas galimybes naudotis visomis visuomenei tiekiamomis prekėmis, produktais ir teikiamomis paslaugomis taip, kad būtų užtikrintos veiksmingos bei vienodos galimybės ir gerbiamas jų orumas.

Toks požiūris kyla iš draudimo diskriminuoti; prieinamumo galimybių neužtikrinimas turėtų būti laikomas diskriminacija, nesvarbu, ar kaltininkas yra viešasis ar privatus subjektas. Prieinamumas turėtų būti užtikrintas visiems neįgaliesiems, nepaisant negalios pobūdžio, neišskiriant jų jokiais pagrindais – rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitų įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, turto, gimimo ar kitokios padėties, teisinės ar socialinės padėties, ar amžiaus. Sprendžiant prieinamumo klausimą reikėtų ypač atsižvelgti į neįgaliųjų lyties ir amžiaus aspektus (Pastabos 13 str.).

Kadangi prieinamumas yra neįgaliųjų gyvenimo savarankiškai, kaip nustatyta Konvencijos 19 straipsnyje, ir visapusiško bei lygiateisiško dalyvavimo visuomenės gyvenime prielaida, atsisakymas pritaikyti sąlygas naudotis fizine aplinka, transportu, informacijos ir ryšių technologijomis, taip pat visuomenei prieinamais objektais ir paslaugomis, turėtų būti laikomas diskriminacija (Pastabos 23 str.).

Prieinamumas siejamas su grupėmis, o tinkamas sąlygų pritaikymas – su pavieniais asmenimis. Tai reiškia, kad pareiga užtikrinti prieinamumą yra *ex ante* pareiga. Todėl valstybės, Konvencijos Šalys, turi pareigą užtikrinti prieinamumą prieš gaudamos pavienio asmens prašymą patekti į tam tikrą vietą ar naudotis tam tikra paslauga (Pastabos 25 str.).

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis asmenų lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs; žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas

reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Konstitucinis Teismas taip pat konstatavo, kad konstitucinis asmenų lygybės principas nepaneigia pačios galimybės skirtingai traktuoti žmones atsižvelgiant į jų statusą ar padėtį (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas).

Jungtinių Tautų bei Europos Sąjungos, taip pat nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija reiškia teisių sumažinimą, suvaržymą ar atėmimą tam tikrai kategorijai žmonių dėl kokių nors asmens požymių. Diskriminacija suvokiama kaip asmenų lygybės principo pažeidimas, kai asmeniui ar asmenų grupei yra sukuriama mažiau palankios sąlygos, taikomi skirtumai, išimtys, apribojimai ar teikiamas pranašumas, lyginant su kitais asmenimis, esančiais toje pačioje ar tokioje pačioje situacijoje.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį, tiesioginė diskriminacija – tai elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatas, netiesioginė diskriminacija apibūdinama kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą diskriminacijos sąvoką, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą siekiama nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų tam tikrą asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio, t. y., aptariamam atveju – dėl negalios, amžiaus, priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei kitas, šio požymio neturintis asmuo.

Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta įrodinėjimo pareigos paskirstymo tvarka nagrinėjant lygių galimybių principo pažeidimo atvejus, t. y., teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus,

pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo ar nurodymo diskriminuoti faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostatas, reikalavimai dėl neįgaliesiems fiziškai tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse įgyvendinami atliekant teritorijų planavimą ir statinių projektavimą bei viešosios paskirties pastatų, būsto ir jo aplinkos, viešojo transporto objektų, skirtų keleiviams aptarnauti, ir jų infrastruktūros, informacinės aplinkos pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams.

Minėto straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad už objektų pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams atsako savivaldybių institucijos ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytų objektų savininkai bei naudotojai.

Konkretūs reikalavimai dėl pastatų pritaikymo žmonių su judėjimo negalia poreikiams įtvirtinti statybos norminiuose dokumentuose.

Atkreiptinas dėmesys, jog, atliekant šį lygių galimybių kontrolieriaus tyrimą, statybos techninių reglamentų reikalavimai toliau cituojami siekiant atkreipti dėmesį į standartus, kuriais turėtų būti remiamasi pritaikant pastatus asmenų su judėjimo negalia poreikiams, tačiau šio tyrimo objektas yra lygių galimybių asmenims, turintiems negalią, gyvenantiems daugiabučiuose namuose naudotis šių namų liftais, (ne)buvimo fakto konstatavimas.

Pažymėtina, jog, pagal nuo 2020 m. sausio 1 d. galiojančio aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ (toliau – Reglamentas) 1 priedo 1.1 punkto nuostatas, gyvenamosios paskirties (trijų ir daugiau butų (daugiabučiai) pastatai (namai) priskirtini statiniams, kurie turi būti pritaikomi specialiesiems neįgaliųjų poreikiams.

Pagal Reglamento 28 punkto nuostatas, vertikaliojo judėjimo sistemą sudaro laiptai, liftai, nuožulnos, eskalatoriai, slenkantys takai (judamieji perėjimo takai), keliamosios platformos. Vertikaliojo judėjimo sistema įrengiama vadovaujantis ISO 21542:2011 12 skyriumi [5.10]. Jei

slenkančių takų nuolydis daugiau kaip 6 procentai, turi būti įrengiamas liftas, vadovaujantis šio Reglamento VIII skyriumi.

Pirmiau cituotose Reglamento nuostatose pateikiamos nuorodos į tarptautinį standartą ISO 21542:2011 „Pastatų statyba. Užstatytos aplinkos prieinamumas ir naudojimas“ (toliau – ISO standartas) bei nurodoma, jog, pritaikant aplinką asmenų su negalia poreikiams, įrengiant rampas, nuožulnas, įėjimus į paslaugų paskirties pastatus, liftus, privaloma laikytis šio ISO standarto.

ISO standarto 12 skyriuje „Vertikalusis judėjimas“ 12 punkte nurodoma, jog vertikaliojo judėjimo sistema pastatų viduje turi būti suprojektuota, sukonstruota ir valdoma taip, kas asmenys galėtų ją lengvai suprasti ir naudoti. Vertikaliojo judėjimo sistema apima laiptų, liftų ir rampų, taip pat – eskalatorių, slenkančių takų ir keliamųjų platformų įrengimą.

Pagal ISO standarto 15.1 punkto nuostatas, visi prieinamo pastato aukštai turi būti pasiekiami rampomis arba liftais. Rekomenduojamas variantas yra liftai, kurie turi būti prieinami visiems asmenims.

Papildomai atkreiptinas dėmesys, jog, pagal Civilinio kodekso (CK) 4.76 straipsnio nuostatas, kiekvienas iš bendraturčių proporcingai savo daliai turi teisę į bendro daikto (turto) duodamas pajamas, atsako tretiesiems asmenims pagal prievoles, susijusias su bendru daiktu (turtu), taip pat privalo apmokėti išlaidas jam išlaikyti ir išsaugoti, mokesčiams, rinkliavoms ir kitoms įmokoms.

Pagal CK 4.82 straipsnio 1 dalį, butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendrojo naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė–techninė ir kitokia įranga.

Butų ir kitų patalpų savininkai privalo proporcingai savo daliai apmokėti išlaidas namui (statiniui) išlaikyti ir išsaugoti, įstatymuose nustatyta tvarka mokėti mokesčius, rinkliavas ir kitas įmokas (CK 4.82 str. 3 d.).

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 4 dalyje nustatyta, jog bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektai – pastato bendrojo naudojimo patalpos, pagrindinės pastato konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė techninė ir kita įranga, taip pat kitas turtas, priklausantis daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise.

Pagal šio įstatymo 2 straipsnio 15 dalies 2 ir 3 punkto nuostatas, prie pastato bendrojo naudojimo objektų priskirtinos bendrosios pastato inžinerinės sistemos – pastato bendrojo

naudojimo mechaninė, elektros, dujų, šilumos, sanitarinės technikos ir kita įranga (įskaitant pastato elektros skydinę, šilumos punktą, šildymo ir karšto vandens sistemos vamzdynus ir radiatorius, vandentiekio ir kanalizacijos vamzdynus, rankšluosčių džiovintuvus); pastato bendrojo naudojimo patalpos ir kitos pastato dalys – pastato laiptinės, holai, koridoriai, galerijos, palėpės, sandėliai, rūšiai, pusrūšiai ir kitos patalpos, bendrojo naudojimo balkonai, lodžijos, terasos, jeigu jie nuosavybės teise nepriklauso atskiriems savininkams.

Taigi daugiabučio gyvenamojo namo liftais yra bendrojo naudojimo objektai, kuriais teisę naudotis turi visi butų savininkai. Pareiškėjai, gyvenantys Name bei proporcingai turimos nuosavybės daliai mokantys mokesčius liftui prižiūrėti bei išlaikyti, turi teisę, kaip ir visi Name gyventojai, naudotis Name esančiu liftu.

Kaip nurodyta Ministerijos bei Savivaldybės raštuose, visi namo gyventojai turi teisę naudotis liftu, kuris yra bendrojo naudojimo objektas, lifto stojimo antrame namo aukšte darbai turėtų būti organizuojami esant bent vieno gyventojų prašymui.

Akcentuotina, jog situacija, kuomet Pareiškėjai, Name gyventojai, negalėjo naudotis Name liftu ir dėl negalios bei senyvo amžiaus pateikimas į jiems priklausantį bei antrame Name aukšte esantį butą buvo itin apsukintas, pažeidžia Konvencijoje įtvirtintą pareigą dėl aplinkos prieinamumo asmenims su negalia. Pažymėtina, jog nesudarymas sąlygų Pareiškėjai naudotis Name liftu galėtų būti pripažintas neveikimu, t. y. lygių galimybių pažeidimu bei pareigos, įtvirtintos Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnyje, nevykdymu.

Tokia situacija laikytina diskriminacija dėl negalios paslaugų teikimo srityje (Lygių galimybių įstatymo 2 str. 5 d.).

Pažymėtina, kad skundo tyrimo metu paaiškėjo aplinkybė, jog Name buvo atlikti darbai, užtikrinantys lifto stojimą Pareiškėjų gyvenamosios laiptinės antrame aukšte. Taigi, išnyko aplinkybės, dėl kurių buvo teiktas Pareiškėjų skundas.

Bendrovė 2022 m. liepos 26 d. rašte Tarnybai nurodė, jog šiuo metu liftas sustoja Name antrame aukšte, ir antrojo aukšto gyventojai, taip pat ir Pareiškėjai, gali naudotis liftu.

2022 m. liepos 25 d. Tarnybos atstovui telefonu susisiekus su Pareiškėju, Pareiškėjas patvirtino, kad Name (Pareiškėjų gyvenamoje laiptinėje, antrame aukšte) atlikti lifto sustojimo reguliavimo darbai, liftas jų gyvenamajame aukšte stoja.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatas, tyrimo metu ar jį atlikęs, lygių galimybių kontrolierius gali nutraukti tyrimą, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukiami.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, tyrimas dėl galimos diskriminacijos paslaugų teikimo srityje nutrauktinas, kadangi galimai lygias galimybes pažeidę veiksmai nutraukti.

Papildomai pažymėtina, jog Tarnyboje atliktas tyrimas⁷ dėl analogiško skundo, t. y. į Tarnybą kreipėsi kito Vilniaus mieste esančio daugiabučio gyvenamojo namo gyventoja, turinti judėjimo negalią, gyvenanti namo antrame aukšte ir negalėjusi naudotis namo liftu, nes liftas antrame aukšte nestojo.

Tyrimas 2022 m. liepos 19 d. Lygių galimybių kontrolierės sprendimu Nr. (22)SN-43)SP-46 nutrauktas, namą administruojančiai bendrovei organizavus lifto pertvarkymo ir stojimo antrame aukšte darbus. Tuo pačiu konstatuota (kas aktualu ir šio tyrimo atžvilgiu): „akivaizdu, jog paaiškėjus atvejams, kuomet asmenys, turintys judėjimo negalią ar judėjimo sunkumų, negali naudotis daugiabučių gyvenamųjų namų liftais, nes nėra užtikrinamas liftų stojimas antrame aukšte, paaiškėjo ir tai, kad nėra aiškaus teisinio reglamentavimo, kuris leistų namo administratoriui operatyviai (be namo gyventojų sutikimo) organizuoti lifto stojimo antrame aukšte įrengimo darbus, ir / arba lifto stojimo antrame namo aukšte įrengimo darbai nėra įtraukti į Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103 pavirtinto Būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo Priede Nr. 2 nustatytą Galimų būsto pritaikymo darbų ir įsigyjamos įrangos sąrašą“.

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi, kuria suteikta teisė lygių galimybių kontrolieriui teikti išvadas ir rekomendacijas bet kokiais su diskriminacija susijusiais klausimais dėl šio įstatymo įgyvendinimo, taip pat pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl teisės aktų tobulinimo ir lygių teisių įgyvendinimo politikos prioritetų, pateikė siūlymą „Savivaldybei, Aplinkos ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įvertinti galimo teisės aktų keitimo poreikį, siekiant užtikrinti asmenų su negalia teisę (ir galimybę) be apribojimų patekti į visus daugiabučių gyvenamųjų namų, kuriuose įrengti liftai, aukštus, t. y. be apribojimų naudotis daugiabučių namų liftais“. Nutarta „įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybę, Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo

⁷ <https://www.lygybe.lt/data/public/uploads/2022/07/sprendimas-22sn-43.pdf>

ministeriją, Neįgaliųjų reikalų departamentą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išnagrinėti šį sprendimą ir apie nagrinėjimo rezultatus bei sprendimo vykdymą informuoti Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierę per 30 dienų nuo sprendimo pateikimo dienos“. Terminas šiems atsakymams pateikti dar nėra suėjęs.

Gavus minėtų institucijų atsakymus, Pareiškėjai apie priimtus sprendimus bus informuoti.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu ir 30 straipsnio 3 dalimi,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Skundo Nr. (22)SN-70 tyrimą nutraukti, nutraukus lygias galimybes pažeidžiančius veiksmus.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėjus, Bendrovę, Vilniaus miesto savivaldybę, Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė,
pavaduojanti lygių galimybių kontrolierių

Edita Žiobienė